

ΑΘΗΝΑΙ

19

ΙΟΥΝΙΟΥ

1947

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ΄.

Σημ.— Μετά τὰς 2 μ.μ. ὡς καὶ τὰς ἑορτὰς
τηλεφωνεῖτε ἀριθ. 70—412.

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΜΙΧ. ΧΡ. ΑΙΛΙΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΗΡΩΔΟΥ 26 ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΣΑΡΡΗ Η

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ 2^{ΟΝ} ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ, Δρος ΧΗΜΙΚΟΥ-ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

II

Ο δρυκτός πλοῦτος.

Ο γεωργικός πλοῦτος.

Ἐὰν ἔλθωμεν τώρα εἰς τὴν μεσοταξίαν τῆς Ἑλλάδος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΛΙ

Σομφάνως πρὸς τὰ ὄψιμα τῆς Γουλιέλμης Ἑλλάδος παρεχόμενα στοιχεία, ὁ λογαριασμός τῶν διαφόρων ἀλλαγῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ ξένων χωρῶν ἐμφανίζεται ὡς ἔξῃς κατὰ τὴν ἑξῆς

Ἄξια ἐξαχθέντων ἢ ἀναχθέντων ἑλληνικῶν ἐμπορευμάτων πρ. Γαλ. Δολ. 615.887. Σύνολον πρ. Γαλ. Δολ. 1.119.310. **Εἰσπραχθέντα ἐν Ἑλλάδι.**—Οἱ

Ο όρυκτός πλούτος.

Ἡ Ἑλλάς διαθέτει σοβαρώτατον μεταλλευτικὸν πλοῦτον, μεταξύ δὲ τούτου τὰ κυριώτερα εἶναι οἱ βωξίται, ὁ λευκόλιθος, τὰ σιδηρομεταλλεύματα καὶ ὁ λιγνίτης. Τὰ βεβαίως ἀποθέματα μᾶς εἰς βωξίτην ἀνέρχονται εἰς 10 ἑκατομμ. τόννων, ἐνῶ τὰ πιθανὰ φθάνουν τὰ 50 ἑκατομμ. τόννων, καὶ εἶναι ἱκανὰ νὰ καλύψουν τὰς διεθνεῖς ἀνάγκας εἰς ἀλουμίνοιον ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας. Αἱ κυριώτεροι ἐμφανίσεις εἶναι εἰς τὸν Παρνασσόν, τὴν Γκιώναν, τὴν Οἶτην, τὴν περιοχὴν Ἐλευσίνοσ—Μεγάρων κλπ. ἐνῶ παραλλήλως ἀξιόλογοι ἐμφανίσεις εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχουν ἀκόμη μελετηθῆ. Ἡ ποιότης τῶν ἑλληνικοῦ βωξίτου εἶναι ἀπὸ τὰς καλλιτέρας.

Λευκόλιθον διαθέτομεν ἐπίσης ἀξιολόγους ἐμφανίσεις. Τὰ βεβαίως ἀποθέματα ὑπερβαίνουν τὸ 1 ἑκατομμ. τόννων καὶ τὰ πιθανὰ πλησιάζουν τὰ 4 ἑκατομμ., χωρὶς νὰ ἔχουν ἐξαντληθῆ ἀκόμη αἱ ἐρευναι διότι ὑπάρχουν ἀκόμη μεγάλα πιθανότητες ἀνευρέσεως καὶ ἄλλων πλουσίων κοιτασμάτων. Τὸ ἀλουμίνοιον καὶ τὸ μαγνήσιον ἀποτελοῦν τὰ δύο μέταλλα τοῦ μέλλοντος. Σήμερον ἀπὸ τὸ ἀλουμίνοιον κατασκευάζουν σπίνια δλόκληρα, βατόνια, γεφύρια, δίκτυα ἠλεκτρικὰ πᾶν θὰ χρειασθοῦν καὶ ἡ Ἑλλάς ἤμπορεῖ νὰ γίνῃ μεγάλος παραγωγὸς τούτου.

Τὰ βεβαίως ἀποθέματα μᾶς εἰς σιδηρομεταλλεύματα ἀνέρχονται εἰς 11 ἑκατομμ. τόννων καὶ τὰ πιθανὰ πλησιάζουν τὰ 100 ἑκατομμ. Ἐνα σημαντικὸν ποσοστὸν τούτων εἶναι χρωμιούχα πᾶν δὲν εἶναι κατάλληλα εἰς ἐκκαμίνευσιν μόνον τῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ χρωμιούχα εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ στηρίζουν μίαν ἐγγύριον σιδηρομεταλλουργίαν καὶ ὑπάρχει κάθε λόγος νὰ ἐπιζώμεν ὅτι εἰς εὐρώπῃ καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκκαμίνευσως τῶν χρωμιούχων δταν τὰ μελετήσωμεν, φαίνεται δὲ εἶ ἄλλο τὸ ἐπέτυχαν. Ἀπὸ τὴν ἐξαγωγήν τῶν σιδηρομεταλλευμάτων μᾶς εἰσπράττομεν προπολεμικῶσ μερικὰς δεκάδας ἑκατομμ. δρχ., ἐνῶ διὰ τὴν ἀντίστοιχον εἰσαγωγήν κατεργασμένου σιδήρου ἐπληρώσαμεν ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, ἡ περιεκτικότης δὲ τῶν ἐξαγομένων μεταλευμάτων μᾶς ἦτο τὸση περιπυ ὅσοσ ἦτο ὁ εἰσαγόμενος σίδηρος.

Ἄξιον ὅμως ἰδιαίτερας προσοχῆς εἶναι οἱ παρημελημένοι λιγνίται μᾶς. Ἐχουν βεβαίως ἀποθέματα ἀνερχόμενα εἰς 1 περίπου δισεκατομμύριον τόννων, ἐνῶ τὰ πιθανὰ ἀνέρχονται εἰς ἀρκετὰ δισεκατομμύρια. Θὰ ὑπερδυναμίσωμεν ἐδῶ ὅτι ἡ Ἑλλάς εἰσήγε προπολεμικῶσ τόσο στερὰ καὶ ὕδα καύσιμα (ἐκτὸς βενζίνης) ὅσα ἀντιστοιχοῦν εἰς 3 περίπου ἑκατομμ. τόννων λιγνίτου, δηλαδῆ ἔαν καλύψωμεν τὰς ἀνάγκας μᾶς με λιγνίτην, ἔχομεν ἐπάρκειαν καυσίμων διὰ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας, ἀκόμη καὶ ἔαν ὑπολογίσωμεν μίαν φυσιολογικὴν αὐξησιν τῶν ἀναγκῶν μᾶς. Ἀπειρία κρατικῶν ἐπιτροπῶν ἔχει σχηματισθῆ καὶ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν διὰ τὸ ζήτημα τοῦ λιγνίτου, πληθῶσ μελετῶν καὶ μονογραφιῶν εἰδος τὸ φῶσ τῆς δημοσιότητος, ἀλλὰ ἂν ἐξαιρέσωμεν μίαν σοβαρὰν προσπάθειαν πᾶν τὴν ἀνέκομεν ὁ πόλεμος, ποτὲ δὲν ἀντεμετωπίσθη τὸ ζήτημα αὐτὸ με τὴν σοβαρότητα πᾶν τοῦ ἀξίζει. Καὶ ὅμως με τὸν λιγνίτην μᾶς ἤμποροῦμεν νὰ καλύψωμεν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐνεργειακῶν μᾶς ἀναγκῶν, νὰ ἀπαλλάξωμεν τὸ ἑλληνικὸν δάσος ἀπὸ μέγα μέρος τῆς ὑλοτομίας, νὰ δώσωμεν φωταερίον εἰς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις, νὰ καλύψωμεν ἴσως μελλοντικῶσ καὶ τὰς ἀνάγκας μᾶς εἰς βενζίνην καὶ νὰ ἐξοικονομήσωμεν σοβαρώτατα ποσὰ συνυλλάγματος, πολὺ περισσότερὰ ἀπὸ ὅ,τι εἰσπράττομεν ἀπὸ τὴν σταφίδα. Ἐτοιμῆθ ἑπιανεπιλημίνως καὶ δὲν θεωροῦμεν ἀσκοπον νὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν διὰ διὰ νὰ προσωθηθῆ τὸ ζήτημα αὐτὸ χρειάζεται εἶνασ εἰδικὸσ Ὄργανισμὸσ ὁ ὁποῖοσ νὰ διαχειρισθῆ τοῦτο ὡσ ἀποκλειστικὸν προορισμὸν του. Ἀπὸ ἄλλα παραδείγματα βλέπομεν διὰ παρόμοιοι Ὄργανισμοὶ ὠφέλησαν σημαντικώτατα ἄσ προχωρήσωμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Λιγνιτικοῦ Ὄργανισμοῦ.

Ἐπειδῆ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκταθῶμεν εἰς ἐντενέστερα τῶν ὑπολοίπων μεταλευμάτων μᾶς. Ταῦτα εἶναι οἱ σιδηρορυτίται, ἀρκετοὶ διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὴν βιομηχανίαν θεικικοῦ ὀξέασ πᾶν χρειάζομεθα, με παραλλήλον ἐνίσχυσιν τῆσ σιδηρομεταλλουργίας, οἱ χρωμίται, ἡ ὀνημασὶ ἡ σμύρισ τῆσ Νάξου, πᾶν τυχερὰν ἐντελὸσ πρωτογενὸν ἐκμεταλλεύσεωσ, οἱ βαρυτίται, τὰ μεταλλεύματα μαγγανίου, νικελίου, μολυβδαίνου, τὸ θείον, κλπ.

Ἰδιαίτερωσ εἴμεθα ὑποχρωσμένοι νὰ τονίσωμεν τὴν ἑλλειψιν ἐρευνητικῶν ἐργασιῶν πρὸσ ἐξακρίβωσιν τοῦ ὀρυκτοῦ μᾶσ πλοῦτου. Δὲν ἀποκλείεται νὰ ἔχωμεν καὶ πετρέλαιον, ἀλλὰ δὲν τὸ γνωρίζομεν. Ὅ,τι γνωρίζομεν δρφέλεται κυρίωσ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν προτοβουλίαν. Πρέπει νὰ παύσῃ ἡ ἀντίληψις ὅτι τὰ μεταλεῖα ἀνήκουν εἰς τὸν πρῶτον τυχτότα πᾶν θὰ ὑποβάλῃ μίαν δῆλωσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ὁ ὀρυκτὸσ πλοῦτοσ τῆσ ἑλληνικῆσ γῆσ ἀνήκει εἰς ὄλουσ τοῦσ Ἑλληνας καὶ ἔχει ὑποχρῶσιν τὸ κράτοσ νὰ τὸν ἐρευνῆ καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν του. Ἀκόμη πρὸ 25 ἐτῶν ἡ Ἑλλάσ εἰσήγε ἄλασ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Εὐτυχῶσ, σήμερον ἔχομεν ἐπάρκειαν, ἀλλὰ ἔχομεν μεγάλασ ἀκόμη δυνατότητας παραγωγῆσ διὰ νὰ γίνωμεν μεγάλη ἐξαγωγικὴ χώρα, με σημαντικώτατα οἰκονομικὰ ὀφέλη. Ἐπὶ πλεόν τὸ ἄλασ ἀποτελεῖ σήμερον, ὅταν εἶναι εὐθνήσ, σπουδαίαν πρῶτην ὕλην διαφόρων χημικῶν βιομηχανιῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὀποῖων ὑφίστανται εἰς τὴν χώραν εὐνοϊκὰ συνθήκαι.

Ο γεωργικός πλοῦτος.

Ἄσ ἐλθῶμεν τώρα εἰς τὴν γεωργίαν τῆσ Ἑλλάδοσ. Τὸ θέμα εἶναι ἀκόμη πολυπλοκώτερον. Ἀνεφέρωμεν ἀνωτέρω ὅτι κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον ἐφθάσαμεν νὰ καλύπτομεν τὰ 70—80 ο/ο τῶν ἀναγκῶν μᾶσ, ἐὰν ὁ μᾶσ ἐξετάσωμεν ὡσ ὄλονοτὸν τὰ γεωργικὰ μᾶσ προϊόντα, μαζί με τὰ ἐξαγόμενα, τότε βλέπομεν διὰ παρουσιάσθουν καὶ εἶνα πλεόνασμα πᾶν ἐφθάσε μέχρι 4 1/2 δισεκατομμυρίων δρχ. κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον. Τοῦτο σῃ μᾶνει ὅ,τι ἡ γεωργία μᾶσ, καλῶσ κατευθυνομένη, ἤμπορεῖ νὰ ἀποδώσῃ πολὺ περισσότερα, ἀρκεῖ νὰ καλλιεργῶμεν τὰς καλλιεργητικὰσ μᾶσ συνθήκαισ καὶ νὰ καλλιεργῶμεν ἐκεῖνα πᾶν προσαρμόζονται καλλίτερα πρὸσ τὰ ἐδάφη καὶ πρὸσ τὸ κλίμα μᾶσ. Παραλλήλωσ τὸ γεωργικὸν μᾶσ ζήτημα εἶναι ἀμεσώτατα συνδεδεμένο με τὸ ὕδατικὸν ζήτημα, καὶ με τὴν ἀνάπτυξιν τῆσ βιομηχανίας. Ἡ ἑλληνικὴ γῆ χρειάζεται νερὸ καὶ λιπάσματα, καὶ μέγα μέρος τῶν γεωργικῶν μᾶσ προϊόντων θὰ ἀξιοποιηθῆ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν. Εἶναι οὐτοπία νὰ προσπαθοῦμεν νὰ ἀποκτήσωμεν αὐτάρκειαν εἰς σιτάρ, ὀπου δὲν ὑπάρχουν αἱ ἀπαιτούμεναι προῖποθέσεισ καλῶν ἀποδόσεων. Ἡ ἐντατικὴ καλλιεργεῖα πᾶν ἐγινε εἰς παλλὰσ δρεινὰσ περιοχὰσ καὶ εἰς ἐπιικλιτῆ ἐδάφη ἠνθῶσε τὴν διαβρωτικὴν ἐπίδρασιν ταῦ γεοῦ καὶ ἠχρήστευσε τὰ ἐδάφη αὐτὰ διὰ πολλὰς δεκαετίας.

Ἡ φύσισ τοῦ ἐδάφοσ μᾶσ καὶ γενικῶσ αἱ ἐπικρατοῦσαι συνθήκαι μᾶσ ἐπιβάλλουν νὰ στραφῶμεν πρὸσ τὴν ἐντατικὴν κυρίωσ καλλιεργεῖαν. Ἡ προπολεμικὴ μᾶσ ντανάλωσισ εἰς ἄζωτον ἀνήχετο εἰς 8 χιλ. τόννοσ. Οἱ γεωπῶνοι ὑπολογίζουσι ὅτι ὑπὸ τὰσ σήμερον ὕρισταιμένασ καλλιεργητικὰσ συνθήκαισ θὰ ἐπρεπε νὰ ἐξοδεύωμεν περὶ τοῦσ 50 χιλ. τόννοσ ἄζωτου καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀρδευτικῶν ἐργων καὶ τὴν κατάλληλον κατεύθυνσιν τῶν καλλιεργειῶν μᾶσ δὲν θὰ φθάνουν οὔτε 100 χιλ. τόννων. Εἶναι ἀνεγνωρισμένον ὅτι κάθε κίλον ἄζωτου προσφερομένου κατὰλλήλωσ ἀποδίδει 20 κιλὰ δμητριακά, 100 κιλὰ πατάτασ, 125 κιλὰ τεύτλων κλπ. πλέον τῆσ συνήθουσ ἔσοδειασ.

Ἐχομεν εἰς τὴν χώραν μᾶσ πολλὰ πρόσφορα παραδείγματα διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὰ εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἐργων. Ἡ ἀποξήρανσισ τῆσ Κωπαίδοσ ἀπέδωσεν εἰς τὴν καλλιεργεῖαν 210.000 στρέμματα, τὰ ἐργα τοῦ Ἄξιου καὶ τοῦ Λουδία ἐπροστάτευσαν 600.000 καὶ ἀπεκάλυψαν 400.000 στρέμματα, τὰ ἐργα τοῦ Στρομῶνοσ ἐπροστάτευσαν 300.000 καὶ ἀπεκάλυψαν ἄλλα τόσα περίπου, τὰ ἐργα τῆσ Θεσσαλίας, τῆσ Ἡπείρου, τῆσ Βοιωτίας, τῆσ Μεσοητίας, τῆσ Λυσιμαχίας, τοῦ Σηρομέρου, κλπ. ἀποπερατούμενα πρόκειται νὰ ἐξασφαλίσουν καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν ἄνω τοῦ 1.000.000 στρεμμάτων καὶ ἔχομεν πολλὰ ἀκόμη πρὸσ μελέτην καὶ πρὸσ ἐκτέλεσιν. Εἰς ὄλασ αὐτὰσ τὰσ περιπτώσεισ πρόκειται περὶ γονιμοτάτων ἐδαφῶν. Ἡ συμπλήρωσισ τοῦ προγράμματοσ θὰ καταστήσ ἀρδευσιμα περὶ τὰ 5 ἑκατομμύρια στρέμματα, δηλαδῆ τὸ 1/5 περίπου τῆσ καλλιεργητικῆσ ἐκτάσεωσ, θὰ προστατεύσῃ ἀπὸ κατακλύσεισ 3,5 ἑκατομμ. στρέμματα καὶ θὰ δημιουργήσῃ παραλλήλως τὴν δυνατότητα ἐγκαταστάσεωσ κέντρον παραγωγῆσ ἠλεκτρικῆσ ἐνεργεῖασ ἀνερχόμενης εἰς 4 δισεκατομμύρια ΧΒΩ ἐτησίωσ. Νομίζομεν ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ ἐκταθῶμεν περισσότερον διὰ νὰ καταδείξωμεν ποίαν σημάσιν θὰ ἔχη διὰ τὴν χώραν ἡ πραγματοποιήσισ ἐνὸσ τοιούτου προγράμματοσ.

Ἄμεσοσ θὰ εἶναι ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἡ ὠφέλεια τῆσ κτηνοτροφίας μᾶσ. Ὑπάρχοντεσ βοσκότοποι θὰ προστατευθοῦν, νεοὶ βοσκότοποι θὰ ἀναπτυχθοῦν καὶ νέα γεωργικὰ προϊόντα θὰ παραφερθοῦν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Τὸ πρόγραμμα συνδυίζει ἐπίσης ἐκτεταμένασ ἀναλασώσεισ καὶ στερεώσεισ ὀρεινῶν ἐδαφῶν.

Ο ενεργειακός πλοῦτος

Ἡ ἑλλειψισ ἐπαρκῶσ ἐνεργεῖασ ἀπετέλεσεν εἰς τὸ ζήτημα τῆσ ἀνάπτυξιοσ τῆσ ἑλληνικῆσ βιομηχανίας εἰς τὴν χώρασ. Ἡ ντανάλωσισ ἠλεκτρικῆσ ἐνεργεῖασ εἶναι περὶ τὰ 50 ΧΒΩ κατὰ κεφαλὴν ἐτησίωσ. Ὑπερτεροῦμεν κατὰ τὴν τοῦσ γείτονάσ μᾶσ, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ ντανάλωσισ αὐτῆ φθάνει τὰ 280 ΧΒΩ, εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ 400 καὶ μετὰ τὴν ἀποπερατῶσιν τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν εὐρυτάτου προγράμματοσ ἀξιοποιήσεωσ τῶν μεγάλων ὕδραυλικῶν πτώσεων, θὰ διπλασιασθῆ σχεδόν. Εἰς δὲ τὴν Νορβηγίαν φθάνει τὰ 2500 ΧΒΩ. Εἶναι εἰς 25 ὄλασ γνωστὰ αἱ μελέται τῶν ὕδροηλεκτρικῶν ἐργων ἐν τῷ Ἀχελῷ, τοῦ Ἀλιάκμονοσ, τοῦ Νέστου, τοῦ Λάδωνοσ, τοῦ Λούρου κλπ. Ἡ πραγματοποιήσισ αὐτῶν θὰ μᾶσ δώσῃ περὶ τὰ 5 δισεκατομμύρια ΧΒΩ πᾶν θὰ ἀντιστοιχοῦν εἰς 700 ΧΒΩ κατὰ κεφαλὴν ἐτησίωσ χωρὶσ νὰ ἐξαντλοῦνται ὄλα μᾶσ αἱ δυνατότητεισ καὶ χωρὶσ νὰ ὑπολογίσωμεν τὰς θεσμικὰσ ἐγκαταστάσεισ ἀπὸ τὸν λιγνίτην μᾶσ. Ἡ Ἑλλάσ θὰ ἀναστήθῃ ἄλλη μίαν φορὰν δταν θὰ διασχίσουν τὰ βουνὰ τῆσ καὶ τοῦσ κάμπουσ τὰ ἠλεκτροφῶρα σύματα ὕψηλῆσ καὶ χαμηλῆσ τάσεωσ. Ἡ προτοπορὰ ἀφθῶνον καὶ εὐθνήσ ἐνεργεῖασ θὰ ὠφέλησ ὅ,τι μόνον τὴν μεγάλην βιομηχανίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν μικρὰν καὶ τὴν βιοτεχνίαν πᾶν τόσον προσαρμόζεται εἰς τὸν χαρακτῆρα μᾶσ, καὶ θὰ δώσῃ τὴν δυνατότητα τῆσ οἰκονομικῆσ ἀναπτύξεωσ τῶν ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν.